

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

nr. 3307 S.G.
Seria 057, 2004

Biroul permanent al Senatului
Ep. 329 13.10.2004

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.*

I. Principalele reglementări

Intervenția normativă propusă prin această inițiativă legislativă parlamentară asupra unor dispoziții din cuprinsul Legii nr. 19/2000 se referă, în principal, la:

- recalcularea tuturor pensiilor aflate în plată, pe baza prevederilor art. 180 în redactarea inițială avută la data publicării acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140/1 aprilie 2000;
- responsabilizarea funcționarului public care întocmește decizia de pensionare;
- cumulul pensiei soțului supraviețuitor cu pensia de urmaș;
- recuperarea de la beneficiari a sumelor primite necuvenit cu titlu de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, numai în baza hotărârii instanței judecătorești;
- eliminarea prevederilor care stabilesc termenul în care asigurații pot contesta decizia casei teritoriale de pensii;

- judecarea litigiilor privind drepturile de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, în regim de urgență.

II. Observații și propuneri

1. Dispozițiile propuse la *pct. 2*, în sensul reglementării dreptului soțului supraviețuitor, care îndeplinește condițiile prevăzute de lege, de a cumula pensia proprie cu pensia de urmaș, sunt în vădită discordanță cu principiul contributivității, instituit de art. 2 lit. e) din Legea nr. 19/2000.

Astfel, sistemul public de pensii, ca orice sistem redistributiv, are la bază principiul contribuției și repartiției conform căruia toate drepturile de asigurări sociale se cuvin și se acordă numai corelativ achitării unei contribuții. Rațiunea pentru care legiuitorul acordă pensia de urmaș soțului supraviețuitor lipsit de mijloace de existență, în procent de 50% din pensia susținătorului decedat, este aceea că prin deces costurile vieții pe care cei doi le-au avut se reduc la jumătate, nejustificându-se acordarea celor două pensii, cumulate. Acest principiu există, de altfel, și în dreptul familiei cu privire la pensia de întreținere.

De asemenea, în *Expunerea de motive* nu se indică sursa de finanțare din care ar urma să fie suportate cheltuielile bugetare determinate de aplicarea măsurilor preconizate la *pct. 2*, cu privire la cumulul pensiei proprii a soțului supraviețuitor cu pensia de urmaș. Or, potrivit art. 138 alin. (5) din Constituție „*Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*”. Reglementări similare sunt prevăzute și la art. 15 din Legea nr. 500/2002 a finanțelor publice, cu modificările și completările ulterioare.

2. Referitor la *pct. 3*, menționăm că art. 80 din Legea nr. 19/2000 a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2004, lăsându-se posibilitatea ca valoare punctului de pensie să fie cuprinsă între 30% și 50% din salariul mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului de asigurări sociale de stat.

3. Eliminarea dispozițiilor care stabilesc termenul în care asigurații pot contesta decizia casei teritoriale de pensii, propusă prin prevederile *pct. 6*, constituie o măsură care încalcă principiul asigurării stabilității raporturilor juridice și, în consecință, nu își poate găsi justificare în argumentația susținută în cuprinsul *Expunerii de motive*. Orice act normativ trebuie să reglementeze termene pentru exercitarea căilor de

atac împotriva actelor administrative (și nu numai) din rațiuni de protecție a stabilității relațiilor sociale, de celeritate și de disciplinare a activității procesuale.

4. Referitor la *pct. 7*, modificarea art. 88 în sensul propus de inițiatori contravine principiilor de drept conform cărora orice act de decizie necontestat în termen rămâne definitiv. În sens contrar, s-ar crea condiții pentru intervenția arbitrarului în stabilirea normelor de ordine socială.

5. Referitor la dispozițiile propuse la *pct. 10*, precizăm că există în plată pensii ale unor persoane pensionate nu doar sub imperiul Legii nr. 3/1977 sau Legii nr. 80/1992, ci și ale Decretului nr. 292/1959, Legii nr. 27/1966, Decretului nr. 353/1966, Legii nr. 4/1977, cât și ale unor persoane care au beneficiat de prevederile unor acte normative cu caracter special, care reglementau pensionarea unor anumite categorii socio-profesionale (mineri, persoane cu handicap, nevăzători, etc.). Aceste reglementări au prevăzut condiții de vechime și vârstă total diferite, chiar în cadrul aceluiași act normativ existând condiții de pensionare diferite. Aplicarea în cazul acestor pensionari a formulei de calcul din Legea nr. 19/2000, care prevede alte condiții de stagiu și de vârstă, ar crea inechități și mai mari între aceștia, pe de o parte și între acești beneficiari și pensionarii cu drepturi stabilite potrivit Legii nr. 19/2000, pe de altă parte.

6. Referitor la *pct. 12*, propunerea de modificare a art. 187 contravine principiilor dreptului administrativ pe care se bazează emiterea unui act administrativ. Datorită prezumției de legalitate, actul administrativ produce efecte juridice și devine executoriu din momentul emiterii sale, dacă în cuprins nu se prevede altfel.

Regula în sistemul juridic românesc este aceea conform căreia, pentru executarea actelor administrative nu este necesar să se obțină o hotărâre judecătorească, acestea fiind executorii din oficiu, întrucât sunt emise în exercitarea puterii de stat. Din rațiuni de protecție a creanțelor bugetare este consacrată, în legislație, procedura simplificată a constituirii unor titluri executorii simple, chiar de către organele financiare competente.

Propunerea contravine principiului *îmbogățirii fără justă cauză*, prevăzut la art. 992 din Codul Civil, potrivit căruia cel care din eroare

sau cu știință, primește ceea ce nu îi este datorat, este obligat a-l restitui aceluia de la care l-a primit.

Totodată, trebuia să se facă referire la hotărârea instanței judecătorești rămasă definitivă ori care a devenit irevocabilă, întrucât potrivit art. 376 din Codul de procedură civilă o asemenea hotărâre se investeste cu formulă executorie pentru a deveni executorie.

7. Ținând seama de faptul că procesul de recorelare a pensiilor a fost finalizat și având în vedere creșterile înregistrate de economia românească, concomitent cu scăderea inflației și o mai bună colectare a impozitelor către bugetul de stat, în acest moment este posibilă efectuarea unei recalculări a pensiilor stabilite anterior datei de 1 aprilie 2001.

Operațiunea de recalculare trebuie reglementată distinct, deoarece prevederile Legii nr. 19/2000 referitoare la stabilirea punctajului mediu anual nu pot fi aplicate întocmai, datorită specificului fiecărui act normativ sub incidența căruia s-au stabilit pensiile aflate în plată în sistemul public.

Menționăm că Guvernul a emis Hotărârea nr. 1550/2004 conform căreia pensiile din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, vor fi evaluate în vederea recalculării în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000 începând cu 1 octombrie 2004.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative.**

Su stimă,
 ADRIAN NĂSTASE

Domnului senator Nicolae VĂCĂROIU
Președintele Senatului